

FoU-programmet Små barns lärande

– Forskning och förskolans kvalitetsutveckling i samspel

Projekt/programplan

2015-02-23 (reviderad efter AU-möte 19 feb)

Innehåll

Syfte	1
Bakgrund och förutsättningar	2
Målgrupper	3
Bärande principer	3
Genomförandeplan	3
Roller	4
Utvecklingsdelen av FoU-programmet	7
Forskningsdelen av FoU-programmet	10
Översiktlig tidsplan och aktiviteter	12
Organisation	12
Styrgrupp	13
Kommunikation	13
Budget och finansiering	14

Syfte och mål

Det övergripande syftet med FoU-programmet är att utveckla och pröva modeller för dokumentation och utvärdering som genom att visa på små barns förändrade kunskande i förhållande till läroplanens målområden, ger en bild av förskolans kvalitet och dess utvecklingsbehov när det gäller barns lärande.

Syftet är också att förskollärare utvecklar kompetenser för att observera och dokumentera små barns lärande, samt att skolledare och skolhuvudmän utvecklar kunskap och systematik i styrning av och stödfunktioner för kvalitetsarbetet.

Tanken är att dokumentationen ska kunna användas i förskolans analys i relation till förutsättningar och genomförande och bidra till bedömningar av verksamhetens kvalitet och utvecklingsbehov. De metoder för uppföljning och dokumentation som används idag på de inblandade förskolorna är en av flera viktiga utgångspunkter för utvecklingsarbetet och forskningen.

Bakgrund och förutsättningar

Utgångspunkten för samarbetet mellan de tolv inblandade kommunerna, Ifous och Linnéuniversitetet är förskolans uppdrag att utifrån skollagen (SFS 2010:800) bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Den reviderade läroplanens avsnitt om uppföljning, utvärdering och utveckling (Lpfö 98, s. 14-15), har också inneburit att många kommuner i landet sett ett behov av utvecklingsarbete kring hur uppföljningen och dokumentationen av varje barns erfarenheter och förändrade kunnande inom läroplanens målområden ska kunna utvecklas. Detta har varit grunden för planeringsarbetet kring att integrera forskning och förskolans utvecklingsarbete, som har genomförts med representanter för parterna i den styrgrupp som bildats.

I de diskussioner som förts mellan parterna Linnéuniversitetet, kommuner/kommundelar (Stockholm) och Ifous har två viktiga kriterier diskuterats: Dels att det i kommunens förskolor ska finnas ett behov av att kunna bedöma kvalitetsutveckling och successivt en ökad måluppfyllelse för verksamheten, dels att innehållet i utvecklingsarbetet inom projektet ska kunna genomföras avgränsat och riktat mot det systematiska kvalitetsarbetet och med fokus på barns lärande och förändrade kunnande. Dessa diskussioner och arbetet med urvalet av förskolor och lämpliga kontaktpersoner finns dokumenterade i styrgruppens mötesprotokoll.

När det gäller samspelet mellan forskningen, utvecklingsarbetet och de inblandade parterna finns flera viktiga aspekter att fortlöpande diskutera och analysera, inte minst för att skapa möjligheter till ömsesidigt lärande genom såväl utvecklingsarbetet som forskningen. Det handlar exempelvis om att förskollärare utvecklar kompetenser för att observera och dokumentera små barns lärande, och att skolledare och skolhuvudmän utvecklar kunskap om och systematik i styrningen av stödfunktioner för kvalitetsarbetet. Det kan också handla om att med stöd av systematiskt framtagna underlag under processens gång, förstå sambandet mellan barns utveckling och lärande och förskolans pedagogiska bidrag till denna utveckling. I en sådan process hamnar fokus på såväl barnens lärande som de vuxnas kollegiala utvecklingsarbete och lärande. Datainsamling och olika typer av underlag genomförs och genereras såväl av forskare och forskarstuderande som av de praktiker som är inblandade.

Avgränsningar och frågeställningar

FoU-programmet inriktas på att utveckla och studera det professionella mötet mellan förskolläraren och barnet. Fokus ligger således på didaktik och ledarskap snarare än exempelvis den fysiska miljön eller andra yttre förutsättningar.

Ett antal frågeställningar behandlas under programtiden:

- Vilken betydelse har en god kvalitet i förskolan för barnen?
- Vad utmärker en god kvalitet i förskolan?
- Vilka metoder är lämpliga att använda för att beskriva barns förändrade kunnande?

- Hur kan modeller för dokumentation av progressionen i barns lärande i relation till läroplanen konstrueras?
- Hur kan modeller för förskolans systematiska kvalitetsarbete, som innefattar dokumentation av barns lärande se ut?
- Hur kan dokumentationen tillsammans med övrig dokumentation genom analys bidra till bedömning av verksamhetens kvalitet och utvecklingsbehov?
- Vilka möjligheter och svårigheter finns inom ett utvecklingsarbete för ökad kvalitet i förskolan?

Målgrupper

FoU-programmets tre direkta målgrupper är förskollärare, förskolechefer samt chefer på förvaltningsnivå.

Mer indirekt är även övrig förskolepersonal på avdelningar och förskolor en målgrupp, och barnen i förskolan är FoU-programmets slutliga målgrupp.

Bärande principer

Inledningsvis identifierades några vägledande principer för samarbetet, utvecklingsarbetet och forskningen, utifrån tidigare forskning och erfarenheter av liknande samverkan med kommuner, nämligen: ömsesidighet, långsiktighet, systematik och hållbarhet, vilket bland annat innebär fokus på växelverkan mellan forskning och beprövad erfarenhet, en inriktning mot uthålligt förbättringsarbete, användning av generell och lokal kunskap samt att samarbetet är strukturerat utifrån forskningsbaserade referensramar.

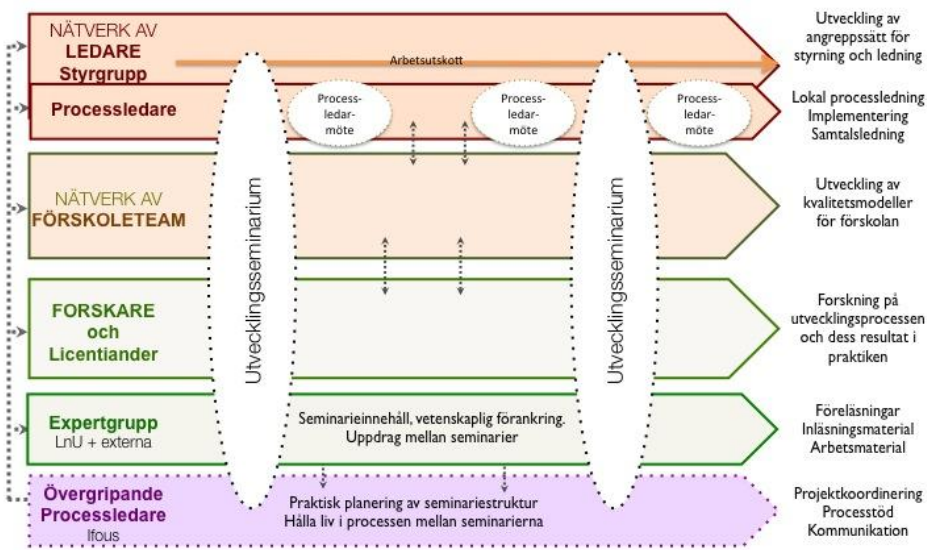
Det är viktigt att anpassa genomförandeplanen till varje kommuns/förskolas specifika förutsättningar och behov och på det sättet säkra delaktighet och inflytande i genomförandet.

I FoU-programmet deltar representanter från hela organisationen, från förskollärare till förvaltningsnivå. För att åstadkomma varaktig förändring är det viktigt att alla nivåer deltar i ett lärande utifrån sina respektive roller.

Långsiktigheten och arbetsmodeller som bygger på kollegialt lärande skapar förutsättningar för fortsatta utvecklingsprocesser efter programmets avslut.

Genomförandeplan

FoU-programmets olika processer illustreras i den "processkarta" som syns i figuren nedan.

Roller

I projektet kommer forskare, forskarstuderande, personer från medverkande kommuner och kommundelar samt från Ifous att ha delvis skilda roller, men de förenas i ett gemensamt kunskapssökande kring ovan nämnda frågeställningar och bärande principer. Det är väsentligt med återkommande möjligheter till kommunikation och ömsesidigt lärande kring det som framkommer i utvecklingsarbetet och den pågående forskningen.

Nedan beskrivs deltagarnas olika roller utgående från figuren ovan.

Nätverk av ledare/Styrgrupp

Den gemensamma styrningen av projektet sker genom styrgruppen som består av representanter för alla parter. Ordföranden för styrgruppen leder även arbetsutskottet.

Arbetsutskottet består av fem personer (ordförande, två ytterligare representanter från kommuner/kommundelar, Linnéuniversitetet och Ifous).

Kommunföreträdare och processledare ansvarar för och driver på ett kommunövergripande plan utvecklingsarbetet i kommunens förskoleverksamhet. Det innebär ett ansvar för att utvecklingsarbetet inte bara drivs på de deltagande förskolorna utan också sprids till kommunens/kommundelens övriga förskolor.

Processledare

De lokala processledarna ansvarar för att driva kommunernas/förskolornas utvecklingsarbete mellan seminarietillfällena. De ansvarar också för diskussionerna i lärgrupperna under utvecklingsseminarierna.

De lokala processledarna har ett gemensamt forum i *Processledargruppen*. I denna grupp har de lokala processledarna möjlighet att dela erfarenheter och ge varandra stöd i sitt uppdrag. I gruppen arbetar processledarna också i sin egen utvecklingsprocess med olika frågeställningar.

Processledargruppen möts före och efter varje utvecklingsseminarium. I gruppen planeras kommande seminarium i samarbete med Linnéuniversitet utgående från utvecklingen i kommunerna och från erfarenheter från föregående seminarium.

Processledargruppen återkopplar till styrgruppen om var de olika processerna inom programmet befinner sig. Styrgruppen fattar beslut om innehåll i seminarierna baserat på bland annat detta underlag.

Som stöd för arbetet i processledargruppen deltar Linnéuniversitetets representant och Ifous processledare.

Nätverk av förskoleteam

Varje medverkande förskola har utsett ett team bestående av förskolechefen och två förskollärare. Hela förskoleteamet deltar i FoU-programmets utvecklingsseminarier och eventuella andra aktiviteter.

Förskolecheferna har med stöd av skollagen ett ansvar för att tillsammans med sin personal utveckla förskolans arbete utifrån Lpfö 98/rev 2010. Detta ansvar finns också förtydligt i läroplanen där även förskollärares ansvar betonas. Projektet Små Barns Lärande grundar sig på läroplanens skrivningar och ligger därmed inom ramen för förskolechefers och förskollärares ansvarsområde i det dagliga arbetet.

Förskolechefernas roll i programmet är att, i samarbete med förskollärare och övrig personal, leda och driva utvecklingsarbetet på de deltagande förskolorna, genomföra diskussioner i personalgruppen och sammanställa resultatet, samt ta del av lärgruppens diskussioner på plattformen.

Forskare och licentiander

Linnéuniversitetet ansvarar för forskningsdelen av FoU-programmet – dels i form av senior forskning och dels som ansvarig för forskarutbildning av fem licentiander från medverkande kommuner/stadsdelar.

Linnéuniversitetets forskare svarar för antagning och genomförande av forskarutbildningen.

De fem licentianderna ska utöver att bedriva sin forskarutbildning enligt plan även på olika sätt ha kontakt med FoU-programmets kommuner och förskolor. Varje licentiand har tilldelats "kontaktkommuner" enligt nedan:

Katarina Nilfyr, Svalöv – Eslöv, Svedala

Frida Lindroth, Huddinge – Hässelby, Eskilstuna

Marita Davidsson, Jönköping – Linköping, Skövde, Norrköping

Rebecka Lindberg, Svedala – Svalöv, Skurup, Jönköping

Malin Virtanen, Eskilstuna – Enskede-Årsta-Vantör, Huddinge

Licentianderna kommer under 2014 att besöka sina kontaktkommuner. De förväntas:

- Presentera sig för sina förskolor
- Förskolorna (och kommun/sdf) presenterar sig för "sin" licentiand
 - Alltså en ömsesidig nyfikenhet!
- Etablera kontakt med processledarna i "sina" respektive kommuner
- I förlängningen beskriva vad de önskar göra – kopplat till projektets syfte
- Följa processen på förskolorna
- Vara med vid alla utvecklingsseminarier (ett per termin)

Licentianderna och de seniora forskarna bidrar med datainsamling, successiva analyser av processer och resultat (delredovisningar), initiativ till "egen datainsamling" på de olika förskolorna och förslag på särskilda strategier eller inslag i utvecklingsarbetet samt slutrapportering.

Expertgrupp

För att tillhandahålla relevant forskningsstöd i form av exempelvis relevanta föreläsningar, inspel och återkoppling till deltagare finns en expertgrupp knuten till programmet. Denna grupp:s sammansättning är inte statisk utan anpassas efter de behov som finns hos de deltagande förskolorna och kommunerna. I gruppen kan såväl forskare som andra med relevant expertis ingå. För expertgruppens sammansättning under programmets olika faser ansvarar *Linnéuniversitetet*.

Linnéuniversitetets representant ansvarar för innehåll i utvecklingsseminarierna, frågeställningar som grund för diskussioner under och mellan utvecklingsseminarierna, samt bemöter och fördjupar diskussionen i lärgrupperna.

Ifous/Övergripande processledare

Ifous roll är koordinering och processstöd. Ifous övergripande processledare sammankallar till och leder processledarmöten. Ifous processledare står för agenda och anteckningar från dessa möten samt den övergripande samordningen av seminarier. Ifous ansvarar också för strukturen på den webbplattform som används i FoU-programmet.

Ifous processledare ansvarar för att samordna arbetet med mötesplatser för information, stödja diskussioner och workshops som planeras och genomförs under projekttiden för olika målgrupper.

Ifous representeras också i FoU-programmets styrgrupp.

Utvecklingsdelen av FoU-programmet

På ett övergripande plan kan FoU-programmet sägas ha två delar: en utvecklingsdel och en forskningsdel. Dessa samverkar med varandra på olika sätt, vilket beskrivs i det följande.

Utvecklingsdelen drivs i huvudsak av kommunernas processledare och utgår från behoven i de egna kommunerna och dess medverkande förskolor.

Arbetet utgår från en modell för forskningsbaserad utvärdering som prövats genom tidigare samarbeten mellan Linnéuniversitetet och kommuner i dess region. Den består av tre steg – positionsbestämning, navigering, uppföljning (jfr Håkansson & Sundberg, 2012). I FoU-programmet Små barns lärande är det möjligt att i modifierad form använda dessa steg som en referensram under projektidens gång såväl i kortare som längre tidscykler. I korthet kan de övriga stegen översiktligt beskrivas på det här sättet:

1. **Positionsbestämning/initiering** – Var befinner vi oss vad gäller centrala kvalitetsaspekter på dokumentation för utvärdering av verksamheten med hänsyn till det fokus som anlagts i det tidigare inventeringsskedet? Vilka aktiviteter pågår? Vilka data behöver samlas in?
2. **Navigation** – Hur arbetar vi framåt mot uppsatta mål? Vilka blir lärdomarna under resans gång utifrån erfarenhet och pågående forskning?
3. **Uppföljning** – Hur följer vi upp och utvärderar om vi nått målen? Vilka systematiskt framtagna kunskaper kan vi luta oss mot i fråga om förskolans systematiska kvalitetsarbete och arbetet med uppföljning och dokumentation av barns erfarenheter och lärande?

De tre stegen kommer i praktiken att vävas in varandra beroende på de lokala förutsättningarna och de val som görs under arbetet, men kan ändå fungera som en systematisk utgångspunkt för att följa och analysera de utvecklingsprocesser som pågår och påbörjas och utfallet av dessa.

Utvecklingsseminarier

Utvecklingsdelen i programmet omfattar en förväntad utveckling av deltagande förskolor i förhållande till analyserat behov. Seminarier varje halvår med ett innehåll som anknyter till projektets syfte ska stimulera det pågående utvecklingsarbetet. Dessa håller ett fokus på det systematiska kvalitetsarbetet och dokumentation som kan visa på barns ökade kunnande och kan användas i den analys som ska ligga till grund för förskolans utvecklingsarbete.

I utvecklingsseminarierna möts deltagare på alla nivåer från samtliga kommuner för bland annat föreläsningar, samtal och gruppövningar, erfarenhetsutbyte mellan kommuner och mellan förskolor.

Utvecklingsseminarierna planeras preliminärt ha följande innehåll:

Vt -13, 7-8 mars i Skövde

Kick-off-seminarium. Systematiskt kvalitetsarbete, forskning som stöd för verksamhetsutveckling i kommuner. Jan Håkansson, lektor vid Linnéuniversitetet.

Ht -13, 17-18 oktober i Jönköping.

Vad utmärker en god kvalitet i förskolan? Vilken betydelse har det för barnen? Vad säger forskningen nationellt och internationellt? Inger Fält, Linnéuniversitetet.

Vt -14, 27-28 mars i Norrköping.

Fördjupning av kvalitetsbegreppet i förskolan och dess betydelse för barns fortsatta lärande. Iram Siraj, professor University of London och Sonja Sheridan, professor Göteborgs Universitet.

Ht -14, 25-26 september i Stockholm.

Dokumentation i förskolan – ett forskningsperspektiv. Lotta Bjervås, lektor Linnéuniversitetet och Anette Emilsson, lektor Linnéuniversitetet.

Vt -15, 26-27 mars i Malmö

Analys av dokumentation.

Workshops med exempel på kvalitetsutvecklingsarbete i medverkande förskolor.
Presentationer av licentiandernas forskningsplaner.

Ht -15, 8-9 oktober i Eskilstuna.

Seniora forskares resultat.

Vt -16, 31 mars – 1 april i Linköping.

Vad har vi uppnått?

Innehållet i seminarierna anpassas efter den utveckling som lokala processledare och styrgrupp bedömer sker i berörda förskolor och kommuner/stadsdelar.

Styrgruppen beslutar om innehållet i utvecklingsseminarierna efter förslag från Linnéuniversitetets representant, som sedan ansvarar för bokning av föreläsare och bedömning av eventuellt förberedelsematerial. Linnéuniversitetets representant förbereder också frågeställningar till gruppdiskussioner under seminarierna i samråd med processledargruppen (se nedan).

Ifous är ett stöd för arrangerande kommun och ansvarar för seminariernas praktiska upplägg som lokaler och utskick samt distribution av förberedelsematerial och eventuella åhörarkopior mm.

Alla deltagare har delats in i s.k. *lärggrupper*. Dessa är fasta grupper om tio förskollärare alternativt förskolechefer. Lärgruppernas deltagare kommer från olika kommuner för att få maximala förutsättningar för erfarenhetsutbyte. Utvecklingsseminarierna innehåller föreläsningar som efterföljs av diskussioner i dessa lärggrupper.

Varje lärgrupp leds under diskussionerna av en av de lokala processledarna, som om möjligt inte har någon från den egna kommunen i sin lärgrupp. Diskussionen utgår från frågeställningar grundade på föreläsningarna. Deltagarna i gruppen turas om att skriva anteckningar från diskussionerna och att svara för att lägga in dessa i lärgruppens rum på plattformen.

Material som ger en bakgrund till föreläsningarna läggs ut på plattformen och/eller mejlas ut till deltagarna inför seminarierna. Alla deltagare förväntas ta del av detta material och även i övrigt vara väl förberedda för utvecklingsseminarierna samt aktivt delta i gruppdiskussioner genom att lyssna och dela med sig av synpunkter och erfarenheter.

Under seminariernas diskussionspass kan styrgrupp och eventuella övriga deltagare från kommunernas förvaltningar välja att föra diskussioner kring föreläsningarnas innehåll, då med inriktning mot ett övergripande ansvar för verksamheten. Denna grupp leds av universitetets företrädare. Anteckningar från dessa eventuella samtal förs och läggs på styrgruppens rum på plattformen på samma sätt som de övriga lärgrupporna.

Arbete mellan seminarierna

Det riktigt stora utvecklingsarbetet är det som sker på hemmaplan, dvs. arbetet mellan de nationella utvecklingsseminarierna. De lokala processledarna ansvarar tillsammans med förskolecheferna för att aktivt stödja processen i sina respektive kommuner/stadsdelar.

Utifrån verksamheternas definierade behov utformar Linnéuniversitetets representanter, med stöd av Ifous processledare, förslag till uppgifter för deltagarna som stöd i arbetet med att på hemmaplan komma vidare i sina respektive utvecklingsprocesser.

Inför och efter seminarietillfällena möts processledargruppen för att följa upp och reflektera kring arbetet på hemmaplan, diskutera behov inför kommande seminarier och förbereda gruppdiskussionerna. Linnéuniversitetet ansvarar för att ta fram underlag i form av exempelvis artiklar/litteratur samt frågeställningar. Ifous sammankallar till processledargruppens möten och ansvarar för minnesanteckningar.

När så efterfrågas, stöder Ifous processledare de lokala processledarna i deras arbete på hemmaplan.

Mellan seminarierna kan lärgrupperna fortsätta diskutera i sina respektive rum på Moodle-plattformen. Alla deltagare förväntas följa och bidra till sin lärgrupps diskussioner. Diskussionerna på plattformen följs även av Linnéuniversitetets representant och Ifous, vilka bidrar vid behov utifrån sina uppdrag.

Mellan seminarierna kommer också regionala träffar att anordnas, där medverkande förskolor att dela erfarenheter med varandra. Ansvariga för arrangemang och innehåll i dessa träffar är respektive kommuners lokala processledare. Följande regionindelning gäller:

- Enskede-Årsta-Vantör, Huddinge, Hässelby-Vällingby
- Eslöv, Skurup, Skövde, Svalöv, Svedala
- Eskilstuna, Jönköping, Linköping, Norrköping

Den första omgången regionala träffar hålls mellan seminarierna hösten 2014 och våren 2015.

Forskningsdelen av FoU-programmet

Forskningsdelen av programmet består dels av forskningsstudier som genomförs av fem licentiander knutna till programmet, och dels av senior forskning.

Licentianderna är anställda i fem av de medverkande kommunerna, och genomför under ledning av seniora forskare vid Linnéuniversitetet forskarutbildning och forskning fram till licentiatexamen i förhållande till de utvecklingsarbeten som pågår i kommunerna. Under utvecklingsseminarierna redovisas fortlöpande kring licentiandernas preliminära resultat.

Här borde kanske in något om licentiandernas inriktning – när vi vet mer om det.

Lektorsforskning (senior forskning)

I överenskommelsen mellan Linnéuniversitetet, medverkande kommuner och kommundelar samt Ifous ingår en medfinansiering från Linnéuniversitetet som avser senior forskning i anslutning till projektet Små barns lärande. Fakulteten för samhällsvetenskap och Nämnden för lärarutbildning vid Linnéuniversitetet bidrar internt till denna forskningsdel av projektet. Lektorsforskningen omfattar sammanlagt 75 procent forskningstid och inriktas mot att stärka forskningen kring de frågor som väcks i förskolans praktik kring det systematiska kvalitetsarbetet och villkoren kring små barns lärande, till exempel hur dokumentationen av

Karin Hermansson 2015-2-23 08:05

Kommentar [1]: Här har Jan Håkansson nu fyllt på! (Tack, Jan!)

barns erfarenheter och lärande sker och betydelsen den får ur olika aspekter. Lektorsforskningen kommer att i stor utsträckning ske i nära anslutning till licentiandernas studier i forskarutbildningen och avser att användas på så sätt att den kommer forskolläraryrket till del, både i form av forskning och i form av undervisning.

Parallellt med denna inriktning kommer forskningstiden även att användas för koordineringen mellan forskningen och det utvecklingsarbete som pågår i kommunernas förskolor. En del i detta är ett ansvar för kontakterna med Ifous, medverkan i projektets styrgrupp och planering av Linnéuniversitetets insatser vid de terminsvisa seminarierna och utvecklingsarbetet däremellan. Ytterligare en del i den seniora forskningen kommer att uppmärksamma bryggan mellan forskningen och det utvecklingsarbete som sker i kommunerna. En studie som påbörjats handlar om förskolechefers ledning och organiseringen av det systematiska kvalitetsarbetet och villkoren kring personalens kollegiala lärande i samband med projektet Små barns lärande. I forskningsplanen konkretiseras motiv, syfte och frågeställningar på det här sättet:

”Kunskaperna utifrån forskning om just förskolechefers ledarskap i utvecklings- och kvalitetsarbetet är inte på något sätt fullständiga. Den här studiens ambitioner är att bidra till att fördjupa förståelsen för ledarskapet i det specifika sammanhang som förskolan utgör, men också att bidra med kunskap om hur förändringar i förskolans uppdrag om kvalitetsarbete via förskolechefers styrning och ledning skapar förutsättningar för professionellt och kollegialt lärande hos personalen.

Det övergripande syftet med den föreliggande studien är således att bidra till förståelsen av förskolechefers ledning av det systematiska kvalitetsarbetet efter den senaste läroplansrevideringen. Samtidigt är avsikten att belysa hur ledningen av ett sådant kvalitetsarbete utvecklas över tid, vilka strategier som används i utvecklingsarbetet på förskolorna och hur detta samspelar med förutsättningarna för personalens utveckling av ett professionellt kollegialt lärande inom projektet Små barns lärande. Följande frågor kommer att vägleda arbetet:

- 1) Hur sker styrning och ledning av det systematiska kvalitetsarbetet med avseende på dokumentation av barns lärande och utvärdering av verksamheten? Hur förändras detta över tid?
- 2) Vilka konsekvenser får ledarskapet med avseende på exempelvis förskolans organisation, tidsanvändning och kompetensutveckling?
- 3) Vilka strategier för utvecklingsarbetet används på förskolor i projektet Små barns lärande?
- 4) På vilket sätt förstärker eller försvagar dessa strategier förutsättningarna för ett professionellt kollegialt lärande hos personalen?”

Översiktlig tidsplan och aktiviteter

2012: planering, rekrytering av deltagare, kontraktskrivning.

2013, VT: Fortsatt övergripande planering av forskning, forskarutbildning och utvecklingsarbete. Ett första utvecklingsseminarium med ca 130 deltagare genomförs 7-8 mars.

2013, HT: Utvecklingsseminarium 2 genomförs den 17-18 oktober då alla involverade möts. Rekrytering och antagning av licentiander.

2014, VT: Licentiander (5 st på 50%) påbörjar sin forskarutbildning.

2014 och 2015: Utvecklingsarbete i förskolorna och forskning parallellt och interaktivt. Två utvecklingsseminarier per år (datum ovan). Regionala träffar arrangeras med start HT 2014.

2016, VT: Utvecklingsdelen av projektet avslutas vid halvårsskiftet. Ett utvecklingsseminarium och ett avslutande seminarium hålls.

2017: Licentianderna avslutar sitt arbete under hösten. Inga seminarier.

Organisation

I FoU-programmet medverkar tio kommuner och två stadsdelar. Varje kommun/stadsdel har valt ut två förskolor som deltar aktivt i programmets aktiviteter.

I varje kommun/stadsdel utses en *lokal processledare*, som har ett särskilt ansvar för att driva processen på hemmaplan. De kan också vara kontaktpersoner för den licentiand (se nedan) som arbetar i kommunens förskolor.

I programmet medverkar också *Linnéuniversitetet* som ansvarar för innehåll i seminarier, inläsningsmaterial, förslag till föreläsare samt frågeställningar/uppdrag i samråd med styrgrupp och processledargrupp.

Linnéuniversitetet ansvarar också för forskningsdelen av FoU-programmet – dels i form av senior forskning och dels som ansvarig för antagning och forskarutbildning av fem licentiander från medverkande kommuner/stadsdelar.

Licentiandernas forskarutbildning finansieras gemensamt av alla tolv medverkande kommuner/stadsdelar.

Ifous medverkar i FoU-programmet och har ansvar för övergripande process- och projektledning samt kommunikation.

Styrgrupp

Alla parter - kommuner och kommundelar, universitetet och Ifous - i FoU-programmet är representerade i FoU-programmets styrgrupp. Styrgruppen är ansvarig för programmets genomförande, finansiering och budget.

Det är av stor vikt att alla deltagande kommuner och kommundelar strävar efter god kontinuitet gällande hur man är representerad i styrgruppen. Detta för att ge goda förutsättningar för progression och utveckling i styrgruppens arbete samt för att härigenom ge förutsättningar för god tidsplanering och effektivitet.

Linköpings kommun är avtalspart med Linnéuniversitetet, och innehar därför ordföranderollen i styrgruppen. Ifous för protokoll vid styrgruppens sammanträden.

Styrgruppen utser ett arbetsutskott (AU). Ordförande är sammankallande. AUs möten och överenskommelser protokollförs och delges övriga styrgruppen snarast möjligt.

Styrgruppen har en egen yta/rum för kommunikation och dokumentation på Moodle-plattformen.

Kommunikation

Kommunikation behövs såväl internt mellan parter och deltagare i programmet och externt om programmet och dess resultat. Den behöver därför ske på olika sätt och i olika kanaler.

Ifous ansvarar för kommunikation mellan parterna i projektet samt för att aktuella kontaktuppgifter finns till alla deltagare och att uppdatering sker vid byten av deltagare, vilket kan bli aktuellt i ett så långt projekt.

Som stöd för erfarenhetsutbyte, samarbete och lagring av information finns en webbaserad *kommunikationsplattform*. Plattformens struktur utformas och anpassas efter deltagarnas behov. Denna anpassning, samt användarstöd till deltagarna, ansvarar Ifous för.

Ifous ansvarar för att sammanställa och distribuera ett *nyhetsbrev* till alla deltagare och forskare i programmet. Syftet med nyhetsbrevet är att löpande hålla alla deltagare och forskare informerade om de många olika delprocesser som pågår. Såväl medverkande kommuner/stadsdelsförvaltningar som Linnéuniversitetet bidrar med innehåll till brevet, som planeras utkomma en till två gånger per termin.

I FoU-programmet finns också ett *öppet forum* på facebook där även pedagoger och andra som inte är deltagare i programmet kan delta i diskussioner. Alla är välkomna att lägga dit exempelvis länkar och tips på litteratur som kan vara till stöd för diskussionerna i både deltagande förskolor och kommunernas övriga förskolor. Facebooksidan är samtidigt en extern kommunikationskanal som den som är intresserad kan ta del av.

Karin Hermansson 2015-2-23 08:06

Kommentar [2]: Jag skrev om och kortade ned detta utan att specificera vilken plattform vi har, eftersom tanken är att vi byter nu under våren.

Flera medverkande kommuner har startat egna facebooksidor för kommunikation om arbetet i programmet.

För att sprida resultat och erfarenheter av programmet planeras preliminärt en nationell konferens 2016. Dessutom kommer olika typer av rapporter och andra publikationer anpassade till olika målgrupper att tas fram och spridas. En detaljerad plan för kommunikation av resultat under slutfasen av programmet kommer att utformas under 2015.

Utvärdering av FoU-programmet

FoU-programmet följs upp och utvärderas löpande genom dels enklare enkäter i samband med seminarier, dels genom att följa de deltagande förskolornas utveckling. Den sistnämnda kan utgöra en del av den seniora forskningsinsatsen.

Karin Hermansson 2015-2-23 07:53

Kommentar [3]: Lade till detta efter diskussionen i AU.

Karin Hermansson 2015-2-23 08:06

Kommentar [4]: Skriver bara helt kort om detta nu eftersom vi inte vet riktigt hur det kommer att se ut.

Budget och finansiering

FoU-programmet omsluter totalt drygt 26 miljoner kronor över perioden 2012-2017, fördelade enligt tabellen nedan.

Programmet finansieras av de medverkande kommunerna genom dels årliga deltagaravgifter - som täcker kostnader för forskarutbildning, licentiandernas lönekostnader samt Ifous projekt/processledning - och dels genom kostnader i samband med utvecklingsseminarierna. Linnéuniversitetet medfinansierar i form av den seniora (lektors)forskning som beskrivs ovan, samt står för sina egna kostnader i samband med utvecklingsseminarier.

(alla summor i tkr)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Kommunernas direkta finansiering (deltagaravgifter)	500	2 000	2 875	2 875	2 875	1 175	
Seminarierelaterade kostnader * (totalt för kommunerna)		1 700	1 740	1 800	1 850		
LnUs medfinansiering			1 675	1 760	1 850	1 945	
SUMMA (tkr)	500	3 700	6 290	6 435	6 575	3 120	26 620

*De seminarierelaterade kostnaderna omfattar arrangemang av seminarierna (lokaler, mat, föreläsararvoden etc), resor och logi samt vikariekostnader. Schabloniserade summor.

De kostnader som täcks av kommunernas årliga deltagaravgifter fördelar sig enligt nedan:

(alla summor i tkr)	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Förstudiefas Ifous + extern	340					
Handledning av licentiander		315	660	695	730	380
Lönekostnader licentiander			1 363	1 404	1 446	1 489
Reskostnader forskare		30	35	40	45	
Res- och logikostnader licentiander			175	184	193	150
Projekt- och procesledning, Ifous		600	630	660	693	350
Summa kostnader	340	945	2 863	2 983	3 107	2 294

Karin Hermansson 2014-11-24 17:10

Kommentar [5]: Har försökt schablonisera kommunernas kostnader för deltagande i seminarier. Detta för att få en uppfattning om den totala omfattningen av projektet.